

[Hans Hansen (Rørby).]

Opgave, som dette Lovforslag tildeler ham. Oprindelsen til det Forhold, som Staten er kommet ind i over for Spiritus- og Gærfabrikation, var jo Vanskelighederne ved Befolkningens Forsyning med Brødkorn under Krigen; men det Hensyn kan man ikke sige eksisterer i Dag, det er snarere det modsatte, der er Tilfældet.

Med Hensyn til Enkelthederne i Lovforslaget mener jeg, at Gærproduktionen maa ud af denne Ordning. Jeg kan ikke dele det ærede Medlem Hr. Steens Betragtning, at det er en Sikkerhed at være under Statskontrol, Sikkerheden ligger tværtimod i, at der er Konkurrence og ikke Monopol. Jeg tror ikke paa Statens Evne til som Monopolindehaver at sikre Befolkningen en billig Vare. Min Erfaring har ikke styrket den Opfattelse.

Med Hensyn til Spiritusfabrikationen har Staten jo en stor Interesse i den, da den giver en stor Indtægt, og Spiritusfabrikkerne har selvfølgelig ogsaa stor Interesse i at bevare en Ordning, der ikke giver mindre end den nuværende. For Forbrugerne i Almindelighed er Spørgsmaalet for saa vidt ligegyldigt, da det er et rent skatte-teknisk Spørgsmaal, Fordyrelsen af Spiritusen har været Aarsag til en Nedgang i Forbruget. Saaledes ligger Forholdet i Øjeblikket for de tre Parter. For de to Parter, Staten og Fabrikkerne, drejer det sig om, hvem der skal have den største Fordel af Prisfordyrelsen. Der er ikke megen Mening i, at denne Industri skal have den store Beskyttelse, og det gælder for øvrigt ikke alene denne Industri, men i lige saa høj Grad Ølindustrien. Der er kun god Mening i, at Staten, naar der hersker ekstraordinære Forhold, faar det størst mulige Udbytte gennem denne Ordning. Men jeg føler mig ikke overbevist om, at Staten ved at komme nærmere til Monopolet, saadan som det sker her, har sikret sin Indtægt.

Hvad det for Retsforbundet drejer sig om, er at komme Monopoler til Livs. Jeg kan ikke se bedre, end at det er muligt at komme til en Ordning, hvor den tiltrængte Konkurrence, som vi nu mangler, kan komme ind med sin friske Luft. Gennem et Banderolesystem kunde man faa Konkurrence til Spritfabrikkerne. Staten kunde ogsaa gennem Banderolesystemet bevare sin Indtægt. Derfor er vi køligt stemt over for dette Lovforslag, og vi vil forbeholde os til anden Behandling at stille Ændringsforslag for muligt at finde en Form, hvorunder man kan faa fri Konkurrence og samtidig sikre Statens Interesser. Saa

længe vi beholder den mægtige Skatteudskrivning, dels til Brug for Forsørgelse og dels til andet Brug, kan jeg ikke se rettere, end at vi maa se at finde en bedre Form. Jeg henstiller til det kommende Udvalg at tage den Tanke op til Overvejelse, om det ikke er muligt gennem et Banderolesystem at skabe en Konkurrence til Spritfabrikkerne, saaledes at Staten kan faa sin Indtægt, og saaledes at Ædruelighedshensynet kan opretholdes.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup har Ordet for en kort Bemærkning.

Hans Pinstrup: I Lovforslagets § 2, Stykke d, staar der, at

„Den Merindtægt, Selskabets Aarsregnskab maatte udvise, efter at Bestemmelserne ovenfor er sket Fyldest, skal kunne kræves indbetalt i Statskassen“.

Jeg vil gerne henstille, at denne Bestemmelse ændres til, at ogsaa de mange Avlere af Kartofler til Spritfabrikkerne kan faa Del i denne Merindtægt. Man kunde ogsaa ændre Vilkaarene i Kontrakten med Avlerne saaledes, at Stivelsesprocenten sættes ned til 16 for at betinge en Pris af 3 Kr. pr. 100 kg. en saare beskedne Pris, navnlig i Forhold til den Arbejds løn og det Udbytte, der findes rimeligt for alle andre, der er beskæftiget i denne Virksomhed. Jeg henstiller til det kommende Udvalg at overveje dette Spørgsmaal og henstiller til Ministeren at gaa med til en saadan rimelig og paakrævet Hævning af Kartoffelprisen. At Staten skal have en Merindtægt blandt andet som Følge af den lavt ansatte Afregningspris til Kartoffelavlerne, er ganske urimeligt, og jeg henstiller, at man nøje undersøger og overvejer dette Spørgsmaal i Udvalget.

Pürschel: Jeg vil gerne tillade mig at knytte et Par spredte Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag, nogle Randbemærkninger, som jeg haaber maa have nogen Interesse.

Her afvikles den sidste af Krigstidens Restriktioner. Det er ganske interessant at se, at den afvikles for at erstattes med noget værre. Dette maa mane til Eftertanke for de Folk, der for Øjeblikket let-sindigt kaster sig ind i Restriktioner i Tillid til, at disse snart vil forsvinde og ophøre med den Krise, der har motiveret dem.

Dernæst en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, som naturligtvis her fandt Lejlighed til en Lovsang over